

ACCOUNTING HG ENGLISH

2

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION – MARCH 2005

QUESTION 1

Dr		GENERAL LEDGER OF BB OUTFITTERS					Cr		
PURCHASES									
2004 Feb	29	Total / Balance	b/d	✓ 199 200	2004 Feb	29	Creditors Control ✓ Creditors Allowances	✓ GJ	10 200
		Creditors Control ✓	GJ	✓ 2 520			Drawings ✓	GJ	✓ 800
							Trading Account ✓	GJ	☑ 190 720
				201 720					201 720

Marks

9

TRADING ACCOUNT									
2004 Feb	29	Opening Stock ✓	GJ	✓ 66 000	2004 Feb	29	Sales ✓	✓✓✓ GJ	323 300
		Carriage on Purchases ✓	GJ	✓✓✓ 13 400			348 000(✓) – 4 500(✓) - 20 200(✓)		
		13 200(✓) + 200(✓)					Closing Stock ✓	✓✓✓ GJ	75 700
		Purchases ✓	GJ	☑ 190 720			73 200(✓) + 2 500(✓)		
		Profit and Loss account ✓	GJ	✓☑ 128 880					
				399 000					399 000

Marks

19

1.2 Calculate the Cost of Sales			ANSWER
Sales	323 300	☒	
Gross profit	(128 880)	☒	R194 420
Cost of Sales	194 420	☒	
OR: (66 000 + 13 400 + 190 720 - 75 700) = R194 420			

Marks

3

1.3 Calculate percentage mark-up achieved		ANSWER
$\frac{128\ 880}{194\ 420} \times \frac{100}{1}$	☒	
= 66,29%	☒	66,3%

Marks

4

1.4 Opinion on B Ben's trading results	
OPINION:	
- She should not be concerned	☒
EXPLANATION:	
- Sales are lower, but gross profit is higher	☒
- Her higher mark-up percentage is working for her	☒

Marks

5

TOTAL MARKS
40

QUESTION 2

2.1

CASH RECEIPTS JOURNAL OF KIMBERLEY TRADERS FOR AUGUST 2004

Doc	D	Details	Bank	Sundry Accounts		
				Amount	Details	
	31	Totals	b/f	54 320	54 320	
B/s		C Krige	✓290	290	✓Debtors control	
B/s		Grey bank	✓100	100	✓ Int on F.Deposit	
201		Operation Hunger (ch cancelled)	✓1 900	1 900	✓Donation	
			☑56 610			

Marks

7

CASH PAYMENTS JOURNAL OF KIMBERLEY TRADERS FOR AUGUST 2004

Doc	D	Details	Bank	Sundry Accounts		
				Amount	Details	
	31	Totals	b/f	61 290	61290	
B/s		E Gareth (R/D)	✓1 370	1 370	✓Debtors control OR Rent income	
		A A Insurance	✓230	230	✓Drawings	
		Grey Bank	✓190	190	✓Bank charges	
		Grey Bank	✓140	140	✓Int on overdraft	
306		P Pause (5930 - 5390)	✓540	540	✓Creditors control	
353		Operation Hunger	✓2 500	2 500	✓Donation	
			☑66 260			

Marks

13

2.2

LEDGER OF KIMBERLEY TRADERS

BANK ACCOUNT									
Aug	1	Balance	B/d	✓3 000	Aug	31	Total payments	CPJ	☑66 260
	31	Total receipts	CRJ	☑56 610			✓		
		Balance	C/d	☑6 650					
				66 260					66 260
					Sep	1	Balance	B/d	☑6 650

Marks

7

2.3 BANK RECONCILIATION STATEMENT ON 31 AUGUST 2004

Debit balance as per bank statement	✓✓ 3 350	
Credit outstanding deposit		✓✓ 10 760
Debit outstanding cheques :		
No 341	✓✓ 5 120	
No 349	✓✓ 890	
No 353	✓✓ 2 500	
No 219	✓✓ 5 550	
Credit balance as bank account		☑☑ 6 650
	☑17 410	☑ 17 410

Marks

16

Total marks

43

QUESTION 3

IT4U				
INCOME STATEMENT FOR THE YEAR ENDED 31 AUGUST 2004				
	Note			
Sales 171 000(✓) - 5 000(✓)			166 000	✓✓✓
Cost of sales 85 500(✓) - 2 500(✓)			83 000	✓✓✓
Gross profit			83 000	☑
Other operating income			368 950	☑
Services rendered 339 000(✓) – 500(✓)			338 500	✓✓✓
Rent Income: J Gani			9 450	✓
Rent Income (other) 24 500(✓) – 3 500(✓)			21 000	✓✓✓
GROSS OPERATING INCOME			451 950	
Operating expenses			(211 348)	☑
Rent of Vehicles: S Modi 28 600(✓) + 2 600(✓)			31 200	✓✓✓
Packing material 2 380(✓) – 250(✓)			2 130	✓✓✓
Stationery 3 840(✓) – 600(✓)			3 240	✓✓✓
Wages and salaries [140 000✓ – 3 030✓✓]			136 970	✓✓✓✓
Wages and Salaries 138 614(✓) – 3 000(✓) = 135 614 UIF 1 386(✓) – 30(✓) = R1 356				
Advertising 5 840(✓) – 760(✓)			5 080	✓✓✓
Bad debts			320	✓
Bank charges 869(✓) + 80(✓)			949	✓✓✓
Trading stock deficit 32 780(✓) + 2 500(✓) - 31 500(✓)			3 780	✓✓ ☑
Depreciation 4 799(✓✓) + 14 880(✓✓) + 8 000(✓✓)			27 679	✓✓✓ ✓✓✓
Operating profit			240 602	☑
Interest income ✓	1		1 200	✓✓
Profit before interest expense			241 802	
Interest expense ✓	2		(9 440)	✓✓
Profit before tax			232 362	☑
Income tax ✓			(79 600)	✓✓
Net profit for the year ✓	9		152 762	☑

3.2

3.2.1 Retained income (Accumulated profits)		
Balance on the last day of the previous year	23 004	
Net profit after tax for the year	152 762	☒
Distribution to members	(92 000)	
Paid	(20 000)	✓✓
Recommended	(72 000)	✓✓
Balance on the last day of the current year	83 766	☒

Marks

6

TRADE AND OTHER PAYABLES		
Trade creditors 5 400(✓) + 4 000(✓)	9 400	✓✓
Distribution payable to members	72 000	✓✓
Unemployment insurance fund 800(✓) – 30(✓) – 30(✓)	740	✓✓
SA Revenue service: PAYE 5 000(✓)- 850(✓)	4 150	✓✓
SA Revenue service: Income tax 79 600(✓) - 77 500(✓)	2 100	✓✓
Accrued expense 2 600(✓) - 600(✓)	2 000	✓✓✓
Income received in advance	3 500	✓✓
	93 890	☒
Creditors for salaries (2 120 – 2 120)		

Marks

21

TOTAL MARKS
86

QUESTION 4

4.1

NOTES TO THE CASH FLOW STATEMENT FOR THE YEAR ENDED 30 JUNE 2004		
Reconciliation between profit before taxation and cash generated from Operations		
Profit before taxation 115 184 (✓) + 44 266 (✓)	159 450	✓✓✓
Depreciation	37 200	✓✓
Interest expense 4 320(✓✓) + 3 540(✓)	7 860	✓✓✓
	204 510	
Operating profit before changes in working capital		
Changes in working capital	15 600	✓☑
Cash generated from operations	220 110	✓☑

Marks

12

4.2

Number	CALCULATIONS	Answer
A		220 110 ☑
B	$(144\,000 \times 12\% / 3 \text{ months}) + 3\,540$	(7 860) ☑
C	$40\,656 (\checkmark) + 33\,880 (\checkmark)$	(74 536) ✓✓✓
D	$4\,800(\checkmark) + 44\,266 (\checkmark) + 10\,800(\checkmark\checkmark)$	(59 866) ✓✓ ✓✓
E	$720\,000(\checkmark) + 37\,200(\checkmark) + 2\,400(\checkmark) - 660\,000(\checkmark)$	(99 600) ✓✓✓✓✓
F		2 400 ✓✓
G	$66\,000 (\checkmark\checkmark) + 26\,400 (\checkmark\checkmark)$	92 400 ✓✓✓✓
H		144 000 ✓✓
I		217 048 ✓☑
J	$29\,600 - 600$	(29 000) ✓

Marks

25

4.3.1 Do you share the opinion of the directors on the level of efficiency?	
Yes / No	✓
The operating profit decreased from 29% to 24%. This indicates that the business was not operating as efficiently as previously.	✓✓
The net profit as a percentage of sales is after interest. This does not indicate operating efficiency.	✓✓
This is due to interest on loan taken out on 1 April 2004. The interest on overdraft could also influence this figure.	

Marks

5

4.3.2 As a shareholder would you be satisfied with the percentage return on shareholders equity, dividends per share and earnings per share - comment	
Return on share holders equity	
Decrease from 2003 tot 2004 (21% to 17,1%)	✓✓
Compare to alternate rates (eg, fixed deposits)	✓✓
Earnings per share	
Decrease from 2003 to 2004 (130c to 105c)	✓✓
Dividend per share	
Increase from 2003 to 2004 (42c to 115c)	✓✓
Compare DPS (115c) to EPS (105c)	✓✓
Retained income being used to finance dividends	
Overall comment	
Not satisfactory	✓
Performance has declined – excessive dividends not justified	✓

Marks

12

4.4.1 Calculate the debt/equity ratio:		
144 000 ✓	:	676 800 ✓
0,2	:	1
		ANSWER
		0,2 : 1 ✓ ☒

Marks

4

4.4.2 Comment on Debt/Equity ratio		
Compare debt/equity ratio for 2004 (0,2 : 1) to 2003 (Nil)	✓✓	
Comment on gearing effect - ROTCE (17,4%)		
Compare to interest rate (12%)	✓✓	
Comment on ability to borrow - very creditworthy	✓✓	

Marks

6

4.5 Should the shareholders be satisfied with the Net Asset Value of the shares	
Yes / No	✓
Compare NAV for 2004 (615c) to 2003 (611c)	✓✓
Compare NAV (615c) to market value (605c)	✓✓✓

Marks

6

TOTAL MARKS
70

QUESTION 5

Dr					GENERAL LEDGER OF ARPP BIRD WATCHING CLUB					Cr				
MEMBERSHIP FEES														
2003 Jan	1	Accrued income ✓	GJ	✓ 1 200	2003 Jan	1	Income received In advance ✓	GJ	✓ 1 000					
Dec	31	Income received In advance ✓	GJ	✓ 600	Dec	31	Bank 800 +112000 + 600(✓✓)	GJ	✓✓✓ 113 400					
		Income and Expenditure ✓	GJ	✓ ☒ 115 600			Membership Fees written off ✓	GJ	✓✓ 400					
							Honorarium ✓	GJ	✓ 200					
							Accrued income ✓	GJ	☒ 2 400					
				117 400					117 400					

Marks

20

BINOCULARS									
2003 Jan	1	Stock of binoculars ✓	GJ	✓ 1 960	2003 Dec	31	Bank ✓	GJ	✓ 7 350
Dec	31	Bank ✓	GJ	✓ 3 500			Donation ✓	GJ	✓✓ 280
		Creditors Control ✓	GJ	✓ 2 100			Stock of binoculars ✓	GJ	✓✓ 1 400
		Profit on sale of binoculars ✓	GJ	✓ ☒ 1 470					
		(25/125 X 7 350)							
				9 030					9 030

Marks

17

5.2

ARPP BIRD WATCHING CLUB BALANCE SHEET AT 31 DECEMBER 2003		2003	
ASSETS			
Non-current assets		254 206	☒
Tangible assets 51 440(✓) + 12 000(✓) – 15 400(✓) – 3834(✓)		44 206	✓✓✓ ✓✓
Financial assets – Investments (112 000(✓) + 102 000 (✓) – 4 000(✓))		210 000	✓✓ ✓✓
Current assets		102 716	☒
Inventory 1 400(✓) + 1190(✓)		2 590	✓✓✓
Receivables		2 400	✓✓
Cash and cash equivalents 6 500(✓) + 87 226(✓) + 4 000 (✓✓)		97 726	✓✓ ✓✓✓
TOTAL ASSETS		R356 922	☒
FUNDS AND LIABILITIES			
Accumulated fund 106 700(✓) + 99 782(✓✓)		206 482	✓✓✓ ✓
Non-current liabilities			
Loan BB Bank: 150 000(✓) – 14 000(✓) – 16 000(✓)		120 000	✓✓ ✓✓✓
Current liabilities		30 440	☒
Payables 5 200(✓) + 2 100(✓) + 320(✓) – 5 000(✓) + 11 220(✓) + 600(✓)		14 440	✓✓✓✓ ✓✓✓✓
Short term loan		16 000	✓✓
TOTAL FUNDS AND LIABILITIES		R356 922	☒

TOTAL MARKS
79

Marks

42

QUESTION 6

6.1 Calculate the correct net income	
Net profit before taking adjustments into account	84 930
Provision for bad debts adjustment	+ 156 ✓✓✓
Bad debts	-54 ✓✓✓
Depreciation 270(✓☑) + 2 088(✓☑)	-2 358 ✓✓✓✓
Loss on sale of asset	-1 650 ☑☑
	81 024 ☑✓

Marks

14

ASSET DISPOSAL									
2003 Nov	30	Equipment ✓	GJ	✓✓ 6 000	2003 Nov	30	Acc dep on equip ✓ 2 400✓ + 270✓✓	GJ	✓ 2 670
							Drawings: Goldberg ✓	GJ	✓✓ 1 680
							Loss on sale of asset ✓	GJ	✓☑ 1 650
				6 000					6 000

Marks

14

APPROPRIATION ACCOUNT											
2004 Feb	29	Interest on Capital	✓	GJ	✓✓✓✓ 20 160	2004 Feb	29	Profit and Loss	✓	GJ	✓ 81 024
		Salaries: Goldberg	✓	GJ	✓✓ 14 400						
		Salaries: Kaplan	✓	GJ	✓✓ 21 600						
		Current account: Goldberg	✓	GJ	✓ ☒ 12 432						
		Current account: Kaplan	✓	GJ	✓ ☒ 12 432						
					81 024						81 024

Marks

19

TOTAL MARKS
47

QUESTION 7

7.1	When is the rent to be increased
February 2005	✓✓

Marks

2

7.2	Calculate the percentage increase in wages and salaries
Increase (43 254 – 40 050) = R3 204	
% = 3 204✓✓ / 40 050 ✓ X 100/1	
= 8%☑	

Marks

4

7.3	Why does depreciation not appear in the cash budget
Depreciation is a non cash item and does not effect the cash	
Position of the business	✓✓✓

Marks

3

7.4	Should the stock be purchases on credit?
No / Yes	✓
Buying stock on credit could be more expensive as cash discounts can not be negotiated	
If stock is purchased on credit money is available to increase turnover and this will increase the liquidity position of the business	✓✓✓

Marks

4

7.5	Why do they only budget for Interest in overdraft in March?
As the bank is only expected to be overdrawn in March	✓✓✓

Marks

3

7.6	Calculate the dividend per share
$\frac{31\,500}{105\,000} \times \frac{100}{1}$	
= 30c per share☑✓	

Marks

6

7.7.1 Identification of three points	✓	✓	✓
Explanation of each point	✓✓	✓✓	✓✓
Cash sales			✓
Budget figure R63 000 and actual amount spent R50 000			
Over-budgeted for cash sales the actual figure is R13 000 less.			
Advertising could improve this			✓✓
Collection from debtors			✓
Cash collected from debtors R132 000 budgeted R129 000			
Received more from debtors than budget figure. Due to December credit sales / less cash sales more credit sales			✓✓
Sundry Accounts (including fuel)			✓
Budgeted R34 000 actual expenditure R28 800			
Over expenditure could be due to monthly increase in fuel. Other expenses seem to be high – budget correctly and limit expenses			✓✓
Salaries and Wages			
Budget R40 050 actual expense R45 000			
This an error in the budget as Salaries and Wages should be calculated accurately.			
Advertising			
R2 000 was budgeted but only R1 000 was spent.			
This could result in a drop in sales. Continuous advertising is important for continuous sales.			

Marks

9

7.7.2 Budgeting procedures – two suggestions
<ul style="list-style-type: none"> Base the current year figures on previous years figures and allow for inflation and changes. ✓✓ Accurate budgeting is essential and this is only possible with proper planning. ✓✓ Any two reasonable suggestions e.g. zero-based budgeting etc.

Marks

4

TOTAL MARKS
35

TOTAL: 400

1

VRAAG 1

Dt					ALGEMENE GROOTBOEK VAN BB UITRUSTERS					Kt	
AANKOPE											
2004 Feb	29	Totaal / Saldo	b/d	✓ 199 200	2004 Feb	29	Krediteure Kontrole ✓ Krediteure afslag	AJ	✓ 10 200		
		Krediteure Kontrole ✓	AJ	✓ 2 520			Onttrekkings ✓	AJ	✓ 800		
							Handelsrekening ✓	GJ	☑ 190 720		
				201 720							201 720

Punte

09

HANDELSREKENING											
2004 Feb	29	Aanvangs-voorraad ✓	AJ	✓ 66 000	2004 Feb	29	Verkope ✓	GJ	✓✓✓ 323 300		
		Vraggeld op aankope ✓	AJ	✓✓✓ 13 400			348 000(✓) – 4 500(✓) - 20 200(✓)				
		13 200(✓) + 200(✓)					Slotvoorraad ✓	GJ	✓✓✓ 75 700		
		Aankope ✓	AJ	☑ 190 720			73 200(✓) + 2 500(✓)				
		Wins en Verliesrekening ✓	AJ	✓☑ 128 880							
				399 000							399 000

Punte

19

1.2 Bereken Koste van Verkope	ANTWOORD
Verkope	323 300 ☒
Bruto wins	(128 880) ☒
Koste van Verkope	194 420 ☒
OF: (66 000 + 13 400 + 190 720 - 75 700) = R194 420	

Punte

3

1.3 Bereken die persentasie winsopslag behaal.	ANTWOORD
$\frac{128\ 880 \checkmark}{194\ 420 \checkmark} \times \frac{100}{1}$	
= 66,29% ☒	66,3%

Punte

4

1.4 Opinie aangaande B Ben se bedryfsresultate.
OPINIE:
Sy behoort nie bekommerd te wees nie. ☒
VERDUIDELIKING:
- Die verkope is laer, maar die bruto wins is hoer ☒
- Die hoër wins-opslag lewer resultate ☒

Punte

5

TOTALE PUNTE
40

VRAAG 2

2.1

KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL VAN KIMBERLEY HANDELAARS VIR AUGUSTUS 2004

Dok	D	Besonderhede	Bank	Diverse rekeninge	
				Bedrag	Besonderhede
	31	Totale a/b	54 320	54 320	
B/s		C Krige	✓290	290	✓Debiteurekontrole
B/s		Grey Bank	✓100	100	✓ Rente op vaste deposito
201		Operasie Honger (tjek gekanselleer)	✓1 900	1 900	✓ Donasie
			☑56 610		

Punte

7

KONTANTBETALINGSJOERNAAL VAN KIMBERLEY HANDELAARS VIR AUGUSTUS 2004

Dok	D	Besonderhede	Bank	Diverse rekeninge	
				Bedrag	Besonderhede
	31	Totale a/b	61 290	61290	
B/s		E Gareth (R/D)	✓1 370	1 370	✓Debiteurekontrole OF Huurinkomste
B/s		A A Versekering	✓230	230	✓Onttrekkings
B/s		Grey Bank	✓190	190	✓Bankostes
B/s		Grey Bank	✓140	140	✓Rente op oortrokke bankrekening
306		P Paulse (5930 - 5390)	✓540	540	✓Krediteurekontrole
353		Operasie Honger	✓2 500	2 500	✓Donasie
			☑66 260		

Punte

13

2.2

GROOTBOEK VAN KIMBERLEY HANDELAARS

BANK									
Aug	1	Saldo	a/b	✓3 000	Aug	31	Totale betalings ✓	KBJ	☑66 260
	31	Totale ontvangstes ✓	KOJ	☑56 610					
		Saldo	o/d	☑6 650					
				66 260					66 260
					Sep	1	Saldo	a/b	☑6 650

Punte

7

2.3 BANKVERSOENINGSTAAT OP 31 AUGUSTUS 2004

Debiet saldo volgens bankstaat	✓✓ 3 350	
Krediteer uitstaande deposito		✓✓ 10 760
Debiteer uitstaande tjeks:		
Nr 341	✓✓ 5 120	
Nr 349	✓✓ 890	
Nr 353	✓✓ 2 500	
Nr 219	✓✓ 5 550	
Krediet saldo volgens bankrekening		☑☑ 6 650
	☑17 410	☑ 17 410

Punte

16

Totale
punte

43

VRAAG 3

IT4U BK

INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 AUGUSTUS 2004

	Notas			
Verkope 171 000(✓) - 5 000(✓)			166 000	✓ ✓✓
Koste van verkope 85 500(✓) - 2 500(✓)			83 000	✓✓✓
Bruto wins			83 000	☑
Ander bedryfsuitgawes			368 950	☑
Dienste gelewer 339 000(✓) - 500(✓)			338 500	✓✓✓
Huur inkomste: J Gani			9 450	✓
Huur inkomste(ander) 24 500(✓) - 3 500(✓)			21 000	✓✓✓
BRUTO BEDRYFSINKOMSTE			451 950	
Bedryfsuitgawes			(211 348)	☑
Huur van voertuie: S Modi 28 600(✓) + 2 600(✓)			31 200	✓✓ ✓
Verpakkingsmateriaal 2 380(✓) - 250(✓)			2 130	✓✓✓
Skryfbehoeftes 3 840(✓) - 600(✓)			3 240	✓✓✓
Salarisse en Lone [140 000✓ - 3 030✓✓)			136 970	✓✓ ✓✓
Salarisse en Lone 138 614(✓) - 3 000(✓) = 135 614 WVF 1 386(✓) - 30(✓) R1 356				
Advertensie 5 840(✓) - 760(✓)			5 080	✓✓✓
Oninbare Skulde			320	✓
Bankkoste 869(✓) + 80(✓)			949	✓✓✓
Handelsvoorraadtekort 32 780(✓) + 2 500(✓) - 31 500(✓)			3 780	✓✓ ☑
Waardevermindering 4 799(✓✓) + 14 880(✓✓) + 8 000(✓✓)			27 679	✓✓✓ ✓✓✓
Bedryfswins			240 602	☑
Rente-inkomste ✓	1		1 200	✓✓
Wins voor rente uitgawe			241 802	
Rente uitgawe ✓	2		(9 440)	✓✓
Wins voor belasting			232 362	☑
Inkomstebelating ✓			(79 600)	✓✓
Netto inkomste na belasting ✓			152 762	☑

Punte

59

3.2

3.2.1 Behoue inkomste		
Saldo op die laaste dag van die vorige jaar	23 004	
Netto inkomste voor belasting	152 762	☒
Verdeling aan lede	(92 000)	
Betaal	(20 000)	☒
Aanbeveel	(72 000)	☒
Saldo op die laaste dag van die huidige jaar	83 766	☒

Punte

6

HANDELS- EN ANDER DEBITEURE		
Handelskrediteure 5 400(✓) + 4 000(✓)	9 400	☒ ☒
Verdeling betaalbaar aan lede	72 000	☒ ☒
Werkloosheidsversekeringsfonds 800(✓) – 30(✓) – 30(✓)	740	☒ ☒
SA Inkomstediens: LBS 5 000(✓)- 850(✓)	4 150	☒ ☒
SA Inkomstediens: Inkomstebelasting 79 600(✓) - 77 500(✓)	2 100	☒ ☒
Opgelope uitgawe 2 600(✓) - 600(✓)	2 000	☒ ☒
Vooruitontvange inkomste	3 500	☒ ☒
	93 890	☒
Krediteure vir salarisse (2 120 – 2 120)		

TOTALE PUNTE
86

Punte

21

VRAAG 4

4.1

NOTAS TOT DIE KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2004		
Rekonsiliasie van netto wins voor belasting en kontant verkry uit bedrywighede		
Netto wins voor belasting 115 184 (✓) + 44 266 (✓)	159 450	✓✓✓
Waardevermindering	37 200	✓✓
Rente uitgawe 4 320(✓✓) + 3 540(✓)	7 860	✓✓✓
	204 510	
Bedryfswins voor veranderinge in bedryfskapitaal		
Veranderinge in bedryfskapitaal	15 600	✓☑
Kontant verkry uit bedrywighede	220 110	✓☑

Marks

12

4.2

Number	CALCULATIONS	Answer
A		220 110 ☑
B	$(144\,000 \times 12\% / 3 \text{ months}) + 3\,540$	(7 860) ☑
C	$40\,656 (\checkmark) + 33\,880 (\checkmark)$	(74 536) ✓✓✓
D	$4\,800(\checkmark) + 44\,266 (\checkmark) + 10\,800(\checkmark\checkmark)$	(59 866) ✓✓ ✓✓
E	$720\,000(\checkmark) + 37\,200(\checkmark) + 2\,400(\checkmark) - 660\,000(\checkmark)$	(99 600) ✓✓✓✓ ✓
F		2 400 ✓✓
G	$66\,000 (\checkmark\checkmark) + 26\,400 (\checkmark\checkmark)$	92 400 ✓✓✓✓
H		144 000 ✓✓
I		217 048 ✓☑
J	$29\,000 - 600$	(29 000) ✓

Punte

25

4.3.1 Deel jy die besogdheid van die direkteure oor die graad van bedryfsdoeltreffendheid?	
Ja ? Nee	✓
Die bydryfswins het afgeneem van 29% na 24%. Dit dui aan die onderneming nie so doeltreffend funksioneer as voorheen nie	✓✓
Die netto inkomste persentasie op verkope is na rente. Dit dui nie op bedryfsdoeltreffendheid nie.	✓✓
Dit is a.g.v. die lening wat op 1 April 2004 aangegaan is. Die rente op die oortrekking kan ook hierdie syfer beïnvloed	

Punte

5

4.3.2 As 'n aandeelhouer sal jy tevrede wees met die persentasie opbrengs op aandeelhoudersbelang, die dividende per aandeel en die verdienste per aandeel - ewer kommentaar.	
Opbrengs op aandeelhoudersbelang	
Verminder van 2003 tot 2004 (21% na 17,1%)	✓✓
Vergelyk hierdie syfer met alternatiewe beleggings. (bv. Vaste deposito)	✓✓
Verdienste per aandeel	
Verminder van 2003 na 2004 (130c to 105c)	✓✓
Dividend per aandeel	
Vermeerder van 2003 na 2004 (42c tot 115c)	✓✓
Vergelyk met die DPA (115c) en VPA (105c)	✓✓
Behoue inkomste word gebruik om die dividende te betaal	
Samevattende kommentaar	
Nie aanvaarbaar nie	✓
Prestasie nie na wense nie – dividende is te hoog: verdienste het verminder	✓

Punte

12

4.4.1 Bereken die skuld / aandeelhoudersbelang verhouding.		
144 000 ✓	:	676 800 ✓
0,2	:	1
		ANSWER
		0,2 : 1 ✓ ☒

Punte

4

4.4.2 Lewer kommentaar oor die skuld / aandeelhoudersbelang verhouding	
Vergelyk die verhouding vir 2004 (0,2 : 1) en 2003 (Nul)	✓✓
Kommentaar oor die hefboom effek - Opbrengs op kapitaal aangewend (17,4%) Vergelyk dit met rentekoers (12%)	✓✓
Kommentaar oor die vermoë om geld te leen - onderneming baie kredietwaardig	✓✓

Punte

6

4.5 Sal die netto batewaarde per aandeel die aandeelhouders se goedkeuring wegdra?	
Ja / Nee	✓
Vergelyk met die netto batewaarde vir 2004 (615c) en 2003 (611c)	✓✓
Vergelyk netto batewaarde (615c) met die markwaarde (605c)	✓✓✓

Punte

6

TOTALE PUNTE
70

VRAAG 5

Dt					ALGEMENE GROOTBOEK VAN ARPP VOËLWAARNEMERS KLUB					Kt				
LEDEGELD														
2003	Jan	1	Opgelope inkomste ✓	AJ	1 200 ✓	2003	Jan	1	Voortuitontvange inkomste ✓	AJ	1 000 ✓			
	Des	31	Voortuitontvange inkomste ✓	AJ	600 ✓		Des	31	Bank 800 +112000 + 600(✓✓) ✓	AJ	113 400 ✓✓✓			
			Inkomste en Uitgawe ✓	AJ	115 600 ✓☑				Ledegeld afgeskryf ✓	AJ	400 ✓✓			
									Honorarium ✓	AJ	200 ✓			
									Opgelope inkomste ✓	AJ	2 400 ✓			
					117 400						117 400			

Punte

20

VERKYKERS											
2003	Jan	1	Voorraad verkykers ✓	AJ	1 960 ✓	2003	Des	31	Bank ✓	AJ	7 350 ✓
	Des	31	Bank ✓	AJ	3 500 ✓				Donasie ✓	AJ	280 ✓✓
			Krediteure-kontrole ✓	AJ	2 100 ✓				Voorraad verkykers ✓	AJ	1 400 ✓✓
			Wins op verkoop van verkykers ✓	AJ	1 470 ✓☑						
			(25/125 X 7 350)								
					9 030						9 030

Punte

17

5.2 ARPP VOëlWAARNEMERS KLUB BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 2003		
BATES	Notas	
Nie-Bedryfsbates		254 206 ☒
Tasbare bates 51 440(✓) + 12 000(✓) – 15 400(✓) - 3834(✓)		44 206 ✓✓✓ ✓✓
Finansiële bates – Beleggings (112 000(✓) + 102 000 (✓) - 4 000(✓))		210 000 ✓✓ ✓✓
Bedryfsbates		102 716 ☒
Inventaris 1 400(✓) + 1 190(✓)		2 590 ✓✓✓
Ontvangbare bedrae		2 400 ✓✓
Kontant en kontant ekwivalente 6 500(✓) + 87 226(✓) + 4 000 (✓✓)		97 726 ☒ ✓ ✓✓✓
TOTALE BATES		R356 922 ☒
FONDSE EN LASTE		
Opgehoopte fonds 106 700(✓) + 99 782(✓✓)	7	206 482 ✓✓✓✓
Nie-bedryfslaste		
Lening BB Bank: 150 000(✓) - 14 000(✓) - 16 000(✓)		120 000 ✓✓ ✓✓✓
Bedryfslaste		30 440 ☒
Betaalbare bedrae 5 200(✓) + 2 100(✓) + 320(✓) - 5 000(✓) + 11 220(✓ ☒) + 600(✓)	8	14 440 ☒ ✓✓✓ ✓✓✓✓
Korttermyn lening		16 000 ☒ ☒
TOTALE FONDSE EN LASTE		R356 922 ☒

Punte

TOTALE PUNTE
79

42

VRAAG 6

6.1 Bereken die korrekte netto inkomste		
Netto inkomste voor aansuiwerings in berekening gebring is	84 930	
Voorsiening vir oninbare skulde aansuiwering	+ 156	✓✓✓
Oninbare skulde	-54	✓✓✓
Waardevermindering 270(✓☑) + 2 088(✓☑)	-2 358	✓✓✓✓
Verlies op verkoop van bate	-1 650	☑☑
	81 024	☑

Punte

14

BATEVERKOPE									
2003 Nov	30	Toerusting ✓	AJ	✓✓ 6 000	2003 Nov	30	Opgehoopte waar- devermindring op Toerusting ✓ 2 400✓ + 270✓✓	GJ	✓ 2 670
							Onttrekkings: Goldberg ✓	GJ	✓✓ 1 680
							Verlies op ✓ verkoop van bate	GJ	✓☑ 1 650
				6 000					6 000

Punte

14

VERDELINGSREKENING										
2004 Feb	29	Rente op Kapitaal	✓	GJ	✓✓✓✓ 20 160	2004 Feb	29	Wins en Verlies	✓ GJ	✓ 81 024
		Salaris: Goldberg	✓	GJ	✓✓ 14 400					
		Salaris: Kaplan	✓	GJ	✓✓ 21 600					
		Privaatrekening Goldberg	✓	GJ	✓ ☒ 12 432					
		Privaatrekening: Kaplan	✓	GJ	✓ ☒ 12 432					
					81 024					81 024

Punte

19

TOTALE PUNTE
47

VRAAG 7

7.1 Wanneer gaan die huur verhoog word?
Februarie 2005 ✓✓

Punte

02

7.2 Bereken die persentasie verhoging op lone en salarisse
Verhoging (43 254 – 40 050) = R3 204
% = $3\,204 \checkmark\checkmark / 40\,050 \checkmark \times 100/1$
= 8% ☒

Punte

4

7.3 Hoekom verskyn waardevermindering nie in die kontantbegroting nie?
Waardevermindering is nie 'n kontantuitgawe nie en beïnvloed dus nie die kontant posisie van die onderneming nie ✓✓

Punte

3

7.4 Moet die voorraad op krediet aangekoop word?
Ja / Nee ✓
Indien die voorraad op krediet aangekoop word is daar geld beskikbaar om die omset en die likiditeit van die onderneming te verhoog
Kredietaankope van voorraad kan duurder wees aangesien daar nie beding kan word vir kontantkortings nie. ✓✓✓

Punte

4

7.5 Hoekom word daar slegs in Maart vir die rente op oortrokke bank begroot?
Aangesien daar verwag word dat die bank slegs in Maart oortrokke sal wees. ✓✓✓

Punte

3

7.6 Bereken die dividend per aandeel.
$\frac{31\,500 \checkmark\checkmark}{105\,000 \checkmark\checkmark} \times \frac{100}{1}$
= 30c per aandeel ☒

Punte

6

7.7.1 Noem drie belangrike faktore wat die direkteure in anmerking moet neem.			
Identifiseer die factor	✓	✓	✓
Bespreking daarvan	✓✓	✓✓	✓✓
Kontantverkope:			✓
Begrote bedrag was R63 000 en die bedrag uitgegee was R50 000			
Oorbegroot vir kontantverkope die werklike syfer was R13 000 minder			
Advertensie kan die verkope verhoog.			
			✓✓
Debiteure-invordering:			✓
Ingevorder van debiteure R132 000 en begroot R129 000			
Daar is meer ingevorder as die begrote bedrag a.g.v Desember			
kredietverkope / minder kontantverkope en meer kredietverkope			
			✓✓
Diverse uitgawes (brandstof ingesluit):			✓
Begroot R34 000 en werklike uitgawe R28 800			
Oorbegroting kan toegeskryf word aan maandelikse brandstof			
verhogings.			
Ander uitgawes te hoog - begroot akkuraat en beperk uitgawes			
			✓✓
Salarisse en lone:			
Begroot R40 050 en werklike uitgawe R45 000			
Hierdie is 'n fout in die begroting aangesien dit moontlik is om hierdie			
syfer akkuraat te bereken.			
Advertensie:			
R2 000 is begroot en net R1 000 is uitgegee. Dit kan veroorsaak dat			
die verkope daal. Deurlopende advertensie is noodsaaklik vir			
deurlopende verkope.			

Punte

9

7.7.2 Bgrotings prosedures: twee voorbeelde	
• Die huidige jaar se syfers moet op die vorige jaar se syfers bereken word, maak voorsiening vir inflasie	✓✓
• Dit is belangrik om akkuraat te begroot en dit is slegs moontlik met deeglike beplanning	✓✓
• Enige twee aanvaarbare voorstelle bv. 'zero-gebaseer' begroting	

Punte

4

TOTALE PUNTE
35

TOTAAL: 400